Lyhyt kuvaus kurssin sisällöstä	Kurssitiedot

Äidinkieli ja kirjallisuus

ÄI 1: Kieli, tekstit ja vuorovaikutus
- pakollinen / ei itsenäisesti / laajuus 1 / suoritusvuosi 1 / numeroarviointi
- **Teoria:** tekstikäsityksen syventäminen ja tekstilajien eri tehtävät
- **Harjoittelu:** Kirjoitetaan erilaisia tekstejä ja tutustutaan niiden erityispiirteisiin. Portfolio mahdollinen.

ÄI 2: Tekstien rakenteita ja merkityksiä
- pakollinen / ei itsenäisesti / laajuus 1 / suoritusvuosi 1 / numeroarviointi
- **Teoria:** tekstuaaliset keinot, kirjoittaminen prosessina ja informatiivisen puheen rakentaminen
- **Harjoittelu:** Oman tekstin prosessointia ja tiedonhankintaa.

ÄI 3: Kirjallisuuden keinoja ja tulkintaa
- pakollinen / ei itsenäisesti / laajuus 1 / suoritusvuosi 1 / numeroarviointi
- **Teoria:** proosan, lyriikan ja draaman erittelyä ja tulkintaa
- **Harjoittelu:** Eritellään ja tulkitaan kirjallisuuden lajeja. Kirjoitetaan yksi laaja analyysi.

ÄI 4: Tekstit ja vaikuttaminen
- pakollinen / ei itsenäisesti / laajuus 1 / suoritusvuosi 2 / numeroarviointi
- **Teoria:** vaikuttamaan pyrkivien tekstien lajeja, argumentaatio ja media vaikuttajana
- **Harjoittelu:** argumentaatioanalyysi, mielipideteksti ja kantaa ottava puheenvuoro

ÄI 5: Teksti, tyyli ja konteksti
- pakollinen / ei itsenäisesti / laajuus 1 / suoritusvuosi 2 / numeroarviointi
- **Teoria:** kaunokirjallisuuden eri aikakaudet ja tyylit, kielen tyylikeinot
- **Harjoittelu:** kaunokirjallisten tekstien tarkastelua ja oman tyylin hiontaa, portfolio mahdollinen

ÄI 6: Kieli, kirjallisuus ja identiteetti
- pakollinen / ei itsenäisesti / laajuus 1 / suoritusvuosi 3 / numeroarviointi
- **Teoria:** Suomen kielen ja kirjallisuuden merkitys kansallisen identiteetin rakentamisessa
- **Harjoittelu:** suomalaisen kaunokirjallisuuden keskeisiä teemoja ja teoksia

ÄI 7: Puheviestinnän taitojen syventäminen
- syventävä / ei itsenäisesti / laajuus 1 / suoritusvuosi 2-3 / numeroarviointi
- **Teoria:** erilaiset vuorovaikutustilanteet
- **Harjoittelu:** esiintymis- ja ryhmäviestintätaitojen harjoittelua, kurssin käyneillä mahdollisuus osallistua valtakunnalliseen puheviestinnän päättökokeeseen

ÄI 8: Tekstitaitojen syventäminen
- syventävä / ei itsenäisesti / laajuus 1 / suoritusvuosi 3 / numeroarviointi
- **Teoria:** tekstilajien ja –tyyppien kertaus, vastaustekstin rakentaminen
- **Harjoittelu: Tekstitaidon yo-kokeeseen valmentava kurssi**

ÄI 9: Kirjallisuus ja nykykulttuuri
- syventävä / ei itsenäisesti / laajuus 1 / suoritusvuosi 3 / numeroarviointi
- **Teoria:** perehtyminen kulttuuri- ja yhteiskunnalliseen keskusteluun, median ajankohtaisaiheisiin ja nykykirjallisuuteen
- **Harjoittelu: Äidinkielen yo-esseekokeeseen valmentava kurssi**

ÄI 10: Medialukutaito
- soveltava / ei itsenäisesti / laajuus 1 / suoritusvuosi 1-2 / suoritusmerkintä
- **Teoria:** mediatekstien taustat, tavoitteet ja kriittinen arviointi
- **Harjoittelu:** media-aiheiden käsittelyä; lisäksi opiskelija tutkii valitsemaansa media-aihetta joko yksin tai ryhmässä ja esittelee työnsä tuloksen muille

ÄI 11: Ilmaisutaito
- soveltava / ei itsenäisesti / laajuus 1 / suoritusvuosi 1-2 / suoritusmerkintä
- kurssilla vahvistetaan itseilmaisun taitoja erilaisin äänenkäytön, liikkeiden, tunnetilojen ja aistituntemusten harjoituksin
- improvisaatioita ja mahdollisesti jokin isompi produktio
- Tervetuloa heittäytymään! :-)

ÄI 12: Kirjallisuuden maailmassa • soveltava / myös itsenäisesti / laajuus 1 / suoritusvuosi 1-3 / suoritusmerkintä • Kurssi on tarkoitettu kaikille kirjallisuudesta innostuneille. • Syvennetään kirjallisuuden käsittelyn taitoja lukemalla ja keskustelemalla kirjallisuudesta. • Kurssi voidaan pitää myös lukupiirityyppisenä tai osittain verkkokeskusteluina.
ÄI 13: Kielenhuollon tukikurssi → Huom! EI LV 2011 - 2012 • soveltava / ei itsenäisesti / laajuus 1 / suoritusvuosi 1-2 / suoritusmerkintä • Kurssilla kerrataan harjoituksin peruskielioppi.
ÄI 14: Abikielioppi • soveltava / ei itsenäisesti / laajuus 1 / suoritusvuosi 3 / suoritusmerkintä • Kurssilla kerrataan harjoituksin lukion keskeinen kielenhuolto.
ÄI 15: Luova kirjoittaminen • soveltava / **LV 2011-2012 vain itsenäisesti** / laajuus 1 / suoritusvuosi 1-3 / suoritusmerkintä • Kurssilla harjoitellaan eri tekstilajeja, -tyyppejä ja –tyylejä.
ÄI 16: Lukion mediadiplomi • soveltava / ei itsenäisesti / laajuus 1 / aloitusvuosi 1-2 / diplomiarviointi • Opetushallituksen vuosittain antamien ohjeiden mukaisesti suoritettava diplomi. • Lisätietoja äidinkielen ja kirjallisuuden opettajilta.

Englanti (A1)

ENA11: Nuori ja hänen maailmansa • pakollinen / ei suositella itsenäistä suorittamista / laajuus 1 / suoritusvuosi 1 / numeroarviointi
ENA12: Viestintä ja vapaa-aika • pakollinen / ei suositella itsenäistä suorittamista / laajuus 1 / suoritusvuosi 1 / numeroarviointi
ENA13: Opiskelu ja työ • pakollinen / ei itsenäisesti / laajuus 1 / suoritusvuosi 1 / numeroarviointi
ENA14: Yhteiskunta ja ympäröivä maailma • pakollinen / ei suositella itsenäistä suorittamista / laajuus 1 / suoritusvuosi 2 / numeroarviointi
ENA15: Kulttuuri • pakollinen / ei suositella itsenäistä suorittamista / laajuus 1 / suoritusvuosi 2 / numeroarviointi
ENA16: Tiede, talous ja tekniikka • pakollinen / ei suositella itsenäistä suorittamista / laajuus 1 / suoritusvuosi 2 / numeroarviointi
ENA17: Luonto ja kestävä kehitys • syventävä / ei itsenäisesti / laajuus 1 / suoritusvuosi 3 / numeroarviointi
ENA18: Puhu ja ymmärrä paremmin • syventävä / ei itsenäisesti / laajuus 1 / suoritusvuosi 2 / numeroarviointi
ENA19: Yhteinen maailma ja kansainvälistyminen • soveltava / ei itsenäisesti / laajuus 1 / suoritusvuosi 3 / numeroarviointi
ENA110: Ylioppilaskirjoituksiin valmentava kurssi • soveltava / ei itsenäisesti / laajuus 1 / suoritusvuosi 3 / numeroarviointi
ENA111: Abikielioppi – perusrakenteiden kertaus → Huom! EI LV 2011 - 2012 • soveltava / ei itsenäisesti / laajuus 1 / suoritusvuosi 3 / suoritusmerkintä
ENA112: Tehokurssi - peruskieliopin vahvistaminen → Huom! EI LV 2011 - 2012 • soveltava / ei itsenäisesti / laajuus 1 / suoritusvuosi 1 / suoritusmerkintä
ENA113: Tehokurssi – peruskieliopin vahvistaminen • soveltava / ei itsenäisesti / laajuus ½ / suoritusvuosi 1 / suoritusmerkintä
ENA114: Creative Writing → Huom! EI LV 2011 - 2012 • soveltava / ei itsenäisesti / laajuus 1/2 / suoritusvuosi 3 / suoritusmerkintä
ENA115: Kansainvälisyyskurssi → Huom! EI LV 2011 - 2012 • soveltava / ei itsenäisesti / laajuus 1 / suoritusvuosi 1-2 / suoritusmerkintä

Huomio! Syksystä 2010 alkaen ylioppilaskirjoituksia varten englannissa on valittava pakolliset kurssit ENA11 – 6 sekä kurssit ENA17, ENA19 ja ENA110. Kurssi ENA18 on muuttunut suullisen kielitaidon kurssiksi.

Ruotsi (B1)

RUB 1: Koulu ja vapaa-aika • pakollinen / ei suositella itsenäistä suorittamista / laajuus 1 / suoritusvuosi 1 / numeroarviointi
RUB 2: Arkielämää Pohjoismaissa • pakollinen / ei suositella itsenäistä suorittamista / laajuus 1 / suoritusvuosi 1 / numeroarviointi
RUB 3: Suomi, Pohjoismaat, Eurooppa • pakollinen / ei suositella itsenäistä suorittamista / laajuus 1 / suoritusvuosi 1 / numeroarviointi
RUB 4: Elämää yhdessä ja erikseen • pakollinen / ei suositella itsenäistä suorittamista / laajuus 1 / suoritusvuosi 2 / numeroarviointi
RUB 5: Elinympäristömme • pakollinen / ei suositella itsenäistä suorittamista / laajuus 1 / suoritusvuosi 2 / numeroarviointi
RUB 6: Puhu ja ymmärrä paremmin • syventävä / ei itsenäisesti / laajuus 1 / suoritusvuosi 2 / numeroarviointi
RUB 7: Yhteinen maailma ja kansainvälistyminen • syventävä / ei itsenäisesti / laajuus 1 / suoritusvuosi 3 / numeroarviointi
RUB 8: Kulttuurin tekijöitä ja näkijöitä • soveltava / ei itsenäisesti / laajuus 1 / suoritusvuosi 2 / numeroarviointi
RUB 9: Tehokertaus • soveltava / ei itsenäisesti / laajuus 1 / suoritusvuosi 1 / suoritusmerkintä
RUB 10: Ruotsin abikurssi • soveltava / ei itsenäisesti / laajuus 1 / suoritusvuosi 3 / numeroarviointi • kirjoittamista, tekstejä, kuuntelua, kielioppia
RUB 11: Ruotsinkielisen kielialueen kulttuurikurssi → Huom! EI LV 2011 - 2012 • soveltava / ei itsenäisesti / laajuus 1 / suoritusvuosi 1-3 / suoritusmerkintä
RUB 12: Tehokertaus • soveltava / ei itsenäisesti / laajuus 1/2 / suoritusvuosi 1 / suoritusmerkintä

Huomio! Syksystä 2010 alkaen ylioppilaskirjoituksia varten ruotsissa on suoritettava pakolliset kurssit sekä kurssit RUB1 – 5 sekä kurssit RUB7, RUB8 ja RUB10. Kurssi RUB6 on muuttunut suullisen kielitaidon kurssiksi.

Saksa (SAA2) Perusopetuksen alaluokilla alkanut vieras kieli

SAA28: Yhteinen maailma ja kansainvälistyminen • syventävä / ei suositella itsenäistä suorittamista / laajuus 1 / suoritusvuosi 3 / numeroarviointi
SAA29: Abikurssi • soveltava / ei itsenäisesti / laajuus 1 / suoritusvuosi 3 / suoritusmerkintä • harjoittelua yo-kokeeseen
SAA210: Kansainvälisyyskurssi → ei valittavissa erikseen • soveltava / myös itsenäisesti / laajuus 1 / suoritusvuosi 1-3 / suoritusmerkintä

Saksa (SAB2) Perusopetuksen yläluokilla alkanut vieras kieli

SAB21: Vapaa-aika ja harrastukset • syventävä / ei itsenäisesti / laajuus 1 / suoritusvuosi 1 / numeroarviointi • vapaa-ajanvietto, harrastukset, nuorten arkipäivään liittyvät palvelutilanteet
SAB22: Meillä ja muualla • syventävä / ei suositella itsenäistä suorittamista / laajuus 1 / suoritusvuosi 1 / numeroarviointi • Suomen ja saksankielisten maiden ihmiset, maantiede, historia ja nähtävyydet
SAB23: Ennen ja nyt • syventävä / ei suositella itsenäistä suorittamista / laajuus 1 / suoritusvuosi 1 / numeroarviointi
SAB24: Opiskelu ja tulevaisuudensuunnitelma • syventävä / ei suositella itsenäistä suorittamista / laajuus 1 / suoritusvuosi 2 / numeroarviointi
SAB25: Kulttuuri • syventävä / ei suositella itsenäistä suorittamista / laajuus 1 / suoritusvuosi 2 / numeroarviointi
SAB26: Yhteinen maapallomme • syventävä / ei suositella itsenäistä suorittamista / laajuus 1 / suoritusvuosi 2 / numeroarviointi

SAB27: Tiede ja tekniikka → ei LV 2011 - 2012 • syventävä / ei suositella itsenäistä suorittamista / laajuus 1 / suoritusvuosi 3 / numeroarviointi • aloitetaan valmistautuminen yo-kokeeseen
SAB28: Luonto ja kestävä kehitys → ei LV 2011 - 2012 • syventävä / ei suositella itsenäistä suorittamista / laajuus 1 / suoritusvuosi 3 / numeroarviointi • yo-kokeeseen harjoittelua
SAB29: Abikurssi → ei LV 2011 - 2012 • soveltava / ei itsenäisesti / laajuus 1 / suoritusvuosi 3 / suoritusmerkintä
SAB210: Kansainvälisyyskurssi → ei valittavissa erikseen • soveltava / myös itsenäisesti / laajuus 1 / suoritusvuosi 1-3 / suoritusmerkintä

Saksa (SAB3) Lukiossa alkava vieras kieli

SAB31: Hyvää päivää, hauska tutustua • syventävä / ei itsenäisesti / laajuus 1 / suoritusvuosi 1 / numeroarviointi • tervehtiminen esittäytyminen, hyvästely • perusasiat itsestä, perheestä, lähimmistä ihmissuhteista
SAB32: Näin asiat hoituvat • syventävä / ei suositella itsenäistä suorittamista / laajuus 1 / suoritusvuosi 1 / numeroarviointi • jokapäiväiset kielenkäyttötilanteet
SAB33: Vapaa-aika ja harrastukset • syventävä / ei suositella itsenäistä suorittamista / laajuus 1 / suoritusvuosi 1 / numeroarviointi
SAB34: Meillä ja muualla • syventävä / ei suositella itsenäistä suorittamista / laajuus 1 / suoritusvuosi 2 / numeroarviointi • Suomen ja saksankielisten maiden ihmiset, maantiede, historia ja nähtävyydet
SAB35: Ennen ja nyt • syventävä / ei suositella itsenäistä suorittamista / laajuus 1 / suoritusvuosi 2 / numeroarviointi
SAB36: Opiskelu ja tulevaisuudensuunnitelmat • syventävä / ei suositella itsenäistä suorittamista / laajuus 1 / suoritusvuosi 2 / numeroarviointi
SAB37: Kulttuuri • syventävä / ei suositella itsenäistä suorittamista / laajuus 1 / suoritusvuosi 3 / numeroarviointi
SAB38: Yhteinen maapallomme • syventävä / ei suositella itsenäistä suorittamista / laajuus 1 / suoritusvuosi 3 / numeroarviointi • maapallon nykytila ja tulevaisuus • Suomen ja saksankielisten maiden yhteiskuntien toiminta
SAB39: Abikurssi • soveltava / ei itsenäisesti / laajuus 1 / suoritusvuosi 3 / suoritusmerkintä • harjoittelua yo-kokeeseen, kielioppia, tekstejä, sanaston laajentamista
SAB310: Kansainvälisyyskurssi → ei valittavissa erikseen • soveltava / myös itsenäisesti / laajuus 1 / suoritusvuosi 1-3 / suoritusmerkintä

Ranska (RAA2) Perusopetuksen alaluokilla alkanut vieras kieli

RAA28: Yhteinen maailma ja kansainvälistyminen • syventävä / ei suositella itsenäistä suorittamista / laajuus 1 / suoritusvuosi 3 / numeroarviointi
RAA29: Abikurssi • soveltava / ei itsenäisesti / laajuus 1 / suoritusvuosi 3 / suoritusmerkintä • harjoittelua yo-kokeeseen
RAA210: Kansainvälisyyskurssi → ei valittavissa erikseen • soveltava / myös itsenäisesti / laajuus 1 / suoritusvuosi 1-3 / suoritusmerkintä

Ranska (RAB2) Perusopetuksen yläluokilla alkanut vieras kieli

RAB21: Vapaa-aika ja harrastukset • syventävä / ei suositella itsenäistä suorittamista / laajuus 1 / suoritusvuosi 1 / numeroarviointi
RAB22: Meillä ja muualla • syventävä / ei suositella itsenäistä suorittamista / laajuus 1 / suoritusvuosi 1 / numeroarviointi
RAB23: Ennen ja nyt • syventävä / ei suositella itsenäistä suorittamista / laajuus 1 / suoritusvuosi 1 / numeroarviointi
RAB24: Opiskelu ja tulevaisuudensuunnitelma • syventävä / ei suositella itsenäistä suorittamista / laajuus 1 / suoritusvuosi 2 / numeroarviointi
RAB25: Kulttuuri • syventävä / ei suositella itsenäistä suorittamista / laajuus 1 / suoritusvuosi 2 / numeroarviointi • ranskankielisten maiden kulttuuri: kirjallisuus, musiikki, taide
RAB26: Yhteinen maapallomme • syventävä / ei suositella itsenäistä suorittamista / laajuus 1 / suoritusvuosi 2 / numeroarviointi
RAB27: Tiede ja tekniikka → ei LV 2011 - 2012 • syventävä / ei itsenäisesti / laajuus 1 / suoritusvuosi 3 / numeroarviointi • eri tieteenalat, tekniikka ja viestinnän eri muodot
RAB28: Luonto ja kestävä kehitys → ei LV 2011 - 2012 • syventävä / ei itsenäisesti / laajuus 1 / suoritusvuosi 3 / numeroarviointi
RAB29: Abikurssi → ei LV 2011 - 2012 • soveltava / ei itsenäisesti / laajuus 1 / suoritusvuosi 3 / suoritusmerkintä • harjoittelua yo-kokeeseen
RAB210: Kansainvälisyyskurssi → ei valittavissa erikseen • soveltava / myös itsenäisesti / laajuus 1 / suoritusvuosi 1-3 / suoritusmerkintä

Ranska (RAB3) Lukiossa alkava vieras kieli

RAB31: Hyvää päivää, hauska tutustua • syventävä / ei suositella itsenäistä suorittamista / laajuus 1 / suoritusvuosi 1/ numeroarviointi • yksinkertaiset arkipäivän viestintätilanteet • perusasiat itsestä, perheestä, lähimmistä ihmissuhteista
RAB32: Näin asiat hoituvat • syventävä / ei suositella itsenäistä suorittamista / laajuus 1 / suoritusvuosi 1 / numeroarviointi • suku, ystävät ja jokapäiväiset kielenkäyttötilanteet
RAB33: Vapaa-aika ja harrastukset • syventävä / ei suositella itsenäistä suorittamista / laajuus 1 / suoritusvuosi 1 / numeroarviointi
RAB34: Meillä ja muualla • syventävä / ei suositella itsenäistä suorittamista / laajuus 1 / suoritusvuosi 2 / numeroarviointi • oman maan ja ranskankielisten maiden ihmiset
RAB35: Ennen ja nyt • syventävä / ei suositella itsenäistä suorittamista / laajuus 1 / suoritusvuosi 2 / numeroarviointi
RAB36: Opiskelu ja tulevaisuudensuunnitelmat • syventävä / ei suositella itsenäistä suorittamista / laajuus 1 / suoritusvuosi 2 / numeroarviointi
RAB37: Kulttuuri • syventävä / ei suositella itsenäistä suorittamista / laajuus 1 / suoritusvuosi 3 / numeroarviointi • ranskankielisten maiden kulttuuri: musiikki, kirjallisuus, elokuva
RAB38: Yhteinen maapallomme • syventävä / ei itsenäisesti / laajuus 1 / suoritusvuosi 3 / numeroarviointi • Suomen ja ranskankielisten maiden yhteiskunta, maapallon nykytila, tulevaisuuden näkymät
RAB39: Abikurssi • soveltava / ei itsenäisesti / laajuus 1 / suoritusvuosi 3 / suoritusmerkintä • harjoittelua yo-kokeeseen • kielioppia, tekstejä, sanaston laajentamista, suullisen kielitaidon laajennusta
RAB310: Kansainvälisyyskurssi → ei valittavissa erikseen • soveltava / myös itsenäisesti / laajuus 1 / suoritusvuosi 1-3 / suoritusmerkintä

Espanja (EAB3) Lukiossa alkava vieras kieli

EAB31: Hyvää päivää, hauska tutustua
- syventävä / ei suositella itsenäistä suorittamista / laajuus 1 / suoritusvuosi 1 / numeroarviointi
- perhe ja ystävät, tervehtiminen, esittäytyminen ja itsestä perusasioiden kertominen
- harjoittelemme yksinkertaista arkipäivän viestintää, esim. kahvila- ja aamiaispöytätilanteissa

EAB32: Näin asiat hoituvat
- syventävä / ei suositella itsenäistä suorittamista / laajuus 1 / suoritusvuosi 1 / numeroarviointi
- kalenteri, aikataulut, kellonajat; arkipäivän viestintätilanteet: hotelliin majoittuminen, kulkuohjeiden kysyminen, ravintolassa tilaaminen

EAB33: Vapaa-aika ja harrastukset
- syventävä / ei suositella itsenäistä suorittamista / laajuus 1 / suoritusvuosi 1 / numeroarviointi
- vapaa-aika, koti, vaateostokset, sää, ihmiskeho
- kiinnostusten ja mieltymysten ilmaisu, harrastuksista kertominen, viestintätilanteet ostoksilla ja lääkärillä käydessä

EAB34: Meillä ja muualla
- syventävä / ei suositella itsenäistä suorittamista / laajuus 1 / suoritusvuosi 2 / numeroarviointi
- espanjankielisiä lomakohteita ja lomanviettosanastoa
- espanjankielisten ja suomalaisten ihmisten, tapojen ja kulttuurin vertailua
- puhe- ja kirjoitusviestintää

EAB35: Ennen ja nyt
- syventävä / ei suositella itsenäistä suorittamista / laajuus 1 / suoritusvuosi 2 / numeroarviointi
- elämä ennen ja nyt, menneistä tapahtumista kertominen
- puheviestintää ja perusrakenteiden hallinnan vahvistamista

EAB36: Opiskelu ja tulevaisuudensuunnitelmat
- syventävä / ei suositella itsenäistä suorittamista / laajuus 1 / suoritusvuosi 2 / numeroarviointi
- opiskelu ja työelämä, tulevaisuudensuunnitelmat ja niistä kertominen
- työhakemusten laadinta espanjaksi

EAB37: Kulttuuri
- syventävä / ei suositella itsenäistä suorittamista / laajuus 1 / suoritusvuosi 3 / numeroarviointi
- kielitaidon eri osa-alueiden vahvistaminen, aihepiirinä espanjalaisten maiden kulttuurit
- kirjallisuus, musiikki, maalaustaide, elokuva

EAB38: Yhteinen maapallomme
- syventävä / ei suositella itsenäistä suorittamista / laajuus 1 / suoritusvuosi 3 / numeroarviointi
- yhteiskuntien toiminta, maapallon nykytila ja tulevaisuus
- kuullun- ja tekstinymmärtämisen harjoituksia sekä yksinkertaisten selostusten laadintaa

EAB39: Abikurssi
- soveltava / ei itsenäisesti / laajuus 1 / suoritusvuosi 3 / suoritusmerkintä
- harjoittelua yo-kokeeseen
- kielioppia, tekstejä, sanaston laajentamista, kuullunymmärtämistä sekä suullisen kielitaidon harjoitusta

Matematiikka, pitkä oppimäärä (MAA)

MAA1: Funktiot ja yhtälöt
- pakollinen / ei suositella itsenäistä suorittamista / laajuus 1 / suoritusvuosi 1 / numeroarviointi
- yhtälöiden ratkaiseminen ja funktiokäsitteen täsmentäminen

MAA2: Polynomifunktiot
- pakollinen / ei suositella itsenäistä suorittamista / laajuus 1 / suoritusvuosi 1 / numeroarviointi
- polynomilausekkeiden sieventäminen, polynomiyhtälöiden ja -epäyhtälöiden ratkaiseminen

MAA3: Geometria
- pakollinen / ei suositella itsenäistä suorittamista / laajuus 1 / suoritusvuosi 1 / numeroarviointi
- taso- ja avaruusgeometrian peruskäsitteet, pinta-alojen ja tilavuuksien määrittäminen

MAA4: Analyyttinen geometria
- pakollinen / ei suositella itsenäistä suorittamista / laajuus 1 / suoritusvuosi 1 / numeroarviointi
- käyrän yhtälön muodostaminen, geometria koordinaatistossa

MAA5: Vektorit
- pakollinen / ei suositella itsenäistä suorittamista / laajuus 1 / suoritusvuosi 1 / numeroarviointi
- vektorikäsite ja vektorilaskennan perusteet

MAA6: Todennäköisyys ja tilastot
- pakollinen / ei suositella itsenäistä suorittamista / laajuus 1 / suoritusvuosi 2 / numeroarviointi
- tilastolliset jakaumat ja tunnusluvut, todennäköisyyskäsite, todennäköisyyden laskusäännöt ja todennäköisyysjakaumat

MAA7: Derivaatta
- pakollinen / ei suositella itsenäistä suorittamista / laajuus 1 / suoritusvuosi 2 / numeroarviointi
- rationaaliyhtälöiden ja -epäyhtälöiden ratkaiseminen, raja-arvo, jatkuvuus, derivaatta, funktion derivoiminen ja kulun tutkiminen

MAA8: Juuri- ja logaritmifunktiot
- pakollinen / ei suositella itsenäistä suorittamista / laajuus 1 / suoritusvuosi 2 / numeroarviointi
- juuri-, eksponentti- ja logaritmifunktioiden ominaisuudet ja vastaavien yhtälöiden ratkaiseminen, yhdistetty funktio ja sen derivoiminen, käänteisfunktio

MAA9: Trigonometriset funktiot ja lukujonot
- pakollinen / ei suositella itsenäistä suorittamista / laajuus 1 / suoritusvuosi 2 / numeroarviointi
- trigonometristen funktioiden ominaisuudet ja trigonometristen yhtälöiden ratkaiseminen, lukujonon käsite, rekursiivinen, aritmeettinen ja geometrinen lukujono

MAA10: Integraalilaskenta
- pakollinen / ei suositella itsenäistä suorittamista / laajuus 1 / suoritusvuosi 2 / numeroarviointi
- integraalikäsite, alkeisfunktioiden integroiminen, määrätty integraali, pinta-alojen ja tilavuuksien määrittäminen

MAA11: Lukuteoria ja logiikka
- syventävä / ei suositella itsenäistä suorittamista / laajuus 1 / suoritusvuosi 1-2 / numeroarviointi
- väitelauseiden formalisoiminen ja totuustaulut, todistustekniikka, lukuteorian peruskäsitteet, kongruenssi ja Eukleideen algoritmi

MAA12: Numeerisia ja algebrallisia menetelmiä
- syventävä / ei suositella itsenäistä suorittamista / laajuus 1 / suoritusvuosi 3 / numeroarviointi
- virheen käsite, yhtälöiden ratkaiseminen numeerisesti, algoritminen ajattelutapa, matemaattiset apuvälineet, numeerinen integrointi

MAA13: Differentiaali- ja integraalilaskennan jatkokurssi
- syventävä / ei suositella itsenäistä suorittamista / laajuus 1 / suoritusvuosi 3 / numeroarviointi
- jatkuvuus ja derivoituvuus, epäoleelliset raja-arvot, sarjat ja summat

MAA14: Pitkän matematiikan kertauskurssi
- soveltava / ei itsenäisesti / laajuus 1 / suoritusvuosi 3 / numeroarviointi
- lukion pitkän matematiikan keskeiset sisällöt, ylioppilaskokeet ja kokeessa vastaaminen

MAA17: Talousmatematiikka
- soveltava / ei suositella itsenäistä suorittamista / laajuus 1 / suoritusvuosi 2 / numeroarviointi
- talouselämän käsitteitä, indeksi-, kustannus-, rahaliikenne-, laina- ja verotuslaskelmat
- (= MAB7)

MAA18: Kompleksiluvut ja vektorilaskennan tietojen syventäminen
- soveltava / ei suositella itsenäistä suorittamista / laajuus 1 / suoritusvuosi 2-3 / numeroarviointi
- kompleksiluvut, 2- ja 3-rivinen determinantti, risti- ja skalaarikolmitulo ja niiden sovelluksia
- suoritetaan kurssin MAA5 (Vektorit) jälkeen

MAA19: Tehokurssi
- soveltava / ei itsenäisesti / laajuus ½ / suoritusvuosi 1 / suoritusmerkintä
- perusopetuksen matematiikan kertaus ja täydennys
- matemaattisten käsitteiden hallinta ja tehtävien luonne

Matematiikka, lyhyt oppimäärä (MAB)

MAB1: Lausekkeet ja yhtälöt
- pakollinen / ei suositella itsenäistä suorittamista / laajuus 1 / suoritusvuosi 1 / numeroarviointi
- lineaarinen riippuvuus ja verrannollisuus, yhtälöiden muodostaminen ja ratkaiseminen, toisen asteen polynomifunktiot ja yhtälöt

MAB2: Geometria
- pakollinen / ei suositella itsenäistä suorittamista / laajuus 1 / suoritusvuosi 1 / numeroarviointi
- taso- ja avaruusgeometrian peruskäsitteet, pinta-alojen ja tilavuuksien määrittäminen

MAB3: Matemaattisia malleja I
- pakollinen / ei suositella itsenäistä suorittamista / laajuus 1 / suoritusvuosi 1 / numeroarviointi
- lineaarinen ja eksponentiaalinen malli, potenssi- ja eksponenttiyhtälöiden ratkaiseminen

MAB4: Matemaattinen analyysi
- pakollinen / ei suositella itsenäistä suorittamista / laajuus 1 / suoritusvuosi 2 / numeroarviointi
- derivaattakäsite, polynomifunktioiden derivoiminen ja funktion kulun tutkiminen

MAB5: Tilastot ja todennäköisyys
- pakollinen / ei suositella itsenäistä suorittamista / laajuus 1 / suoritusvuosi 2 / numeroarviointi
- tilastolliset jakaumat ja tunnusluvut, todennäköisyyskäsite, todennäköisyyden laskusäännöt ja todennäköisyysjakaumat

MAB6: Matemaattisia malleja II
- pakollinen / ei suositella itsenäistä suorittamista / laajuus 1 / suoritusvuosi 2 / numeroarviointi
- lineaariset yhtälöparit ja yhtälöryhmät, kahden muuttujan epäyhtälöt, lineaarinen optimointi, lukujonon käsite, aritmeettinen ja geometrinen lukujono

MAB7: Talousmatematiikka
- syventävä / ei suositella itsenäistä suorittamista / laajuus 1 / suoritusvuosi 3 / numeroarviointi
- talouselämän käsitteitä, indeksi-, kustannus-, rahaliikenne-, laina- ja verotuslaskelmat
- suoritetaan kurssin MAB6 (Matemaattisia malleja II) jälkeen

MAB8: Matemaattisia malleja III
- syventävä / ei suositella itsenäistä suorittamista / laajuus 1 / suoritusvuosi 3 / numeroarviointi
- trigonometriset funktiot ja trigonometristen yhtälöiden ratkaiseminen, vektorit ja niiden perus-laskutoimitukset, vektorit koordinaatistossa

MAB9: Lyhyen matematiikan kertauskurssi
- soveltava / ei itsenäisesti / laajuus 1 / suoritusvuosi 3 / numeroarviointi
- lukion lyhyen matematiikan keskeiset sisällöt, ylioppilaskokeet ja kokeessa vastaaminen

MAB10: Tehokurssi
- soveltava / ei itsenäisesti / laajuus ½ / suoritusvuosi 1 / suoritusmerkintä
- perusopetuksen matematiikan kertaus ja täydennys, matemaattisten käsitteiden hallinta ja teh-tävien luonne

MAB11: Tehokurssi → ei LV 2011 – 2012
- soveltava / ei itsenäisesti / laajuus 1 / suoritusvuosi 1 / suoritusmerkintä
- MAB10-kurssi laajempana – valitse joko MAB10 tai MAB11

MAB12: Lukuteoria ja logiikka
- soveltava / ei itsenäisesti / laajuus 1 / suoritusvuosi 2-3 / numeroarviointi
- väitelauseiden formalisoiminen ja totuustaulut, todistustekniikka, lukuteorian peruskäsitteet, kongruenssi ja Eukleideen algoritmi
- **Huom! Valitse kurssitarjottimesta MAA11**

Fysiikka (FY)

FY1: Fysiikka luonnontieteenä
- pakollinen / ei suositella itsenäistä suorittamista / laajuus 1 / suoritusvuosi 1 / numeroarviointi
- mittaamisen perusteet, liikkeen kuvaaminen, voima, energia, aineen rakenne ja perusvuorovai-kutukset, säteily

FY2: Lämpö
- syventävä / ei suositella itsenäistä suorittamista / laajuus 1 / suoritusvuosi 1 / numeroarviointi
- energian säilyminen, termodynaamiset tilanmuuttujat, lämpölaajeneminen, kaasujen tilanyhtä-löt, lämpöopin pääsäännöt ja faasimuutokset

FY3: Aallot
- syventävä / ei suositella itsenäistä suorittamista / laajuus 1 / suoritusvuosi 1 / numeroarviointi
- värähdysliike, aallon synty ja eteneminen, aaltoliikkeen perusilmiöt, sädeoptiikka sekä ääni aaltoliikkeenä

FY4: Liikkeen lait
- syventävä / ei suositella itsenäistä suorittamista / laajuus 1 / suoritusvuosi 2 / numeroarviointi
- mekaniikan perusteet suoraviivaisessa liikkeessä, mekaaninen energia, työperiaate ja liike-määrä

FY5: Pyöriminen ja gravitaatio
- syventävä / ei suositella itsenäistä suorittamista / laajuus 1 / suoritusvuosi 2 / numeroarviointi
- statiikka, mekaniikan perusteet pyörimisessä ja käyräviivaisissa liikkeissä, gravitaatio ja heitto-liike

FY6: Sähkö
- syventävä / ei suositella itsenäistä suorittamista / laajuus 1 / suoritusvuosi 2 / numeroarviointi
- tasavirtapiirit, sähkökenttä, vastukset, kondensaattorit ja puolijohteet, virtapiirilaskut

FY7: Sähkömagnetismi
- syventävä / ei suositella itsenäistä suorittamista / laajuus 1 / suoritusvuosi 3 / numeroarviointi
- magnetismi, magneettikenttä, sähkömagneettiset induktioilmiöt ja vaihtovirtapiirit

FY8: Aine ja säteily
- syventävä / ei suositella itsenäistä suorittamista / laajuus 1 / suoritusvuosi 3 / numeroarviointi
- sähkömagneettinen säteily, valosähköinen ilmiö, röntgensäteily, dualismi, atomimallit ja atomin rakenne, ydinfysiikka

FY9: Lukion fysiikan kertaus
- soveltava / ei itsenäisesti / laajuus 1 / suoritusvuosi 3 / numeroarviointi
- valmistautumista fysiikan ylioppilaskirjoituksiin

FY10: Fysiikan työkurssi
- soveltava / ei itsenäisesti / laajuus 1 / suoritusvuosi 2-3 / suoritusmerkintä
- fysiikan mittauksia ja niihin tehtävät työselostukset
- ennen kurssia pitää olla suoritettuina kurssit FY1 – FY4

FY11: Tähtitiede ja kosmologia
- soveltava / ei itsenäisesti / laajuus 1 / suoritusvuosi 1-2 / numeroarviointi
- astrofysiikkaa ja kosmologiaa, tähtihavainnot, tähtien rakenne ja elinkaari, Aurinkokunta, ulkoa-varuus

Kemia (KE)

KE1: Ihmisen ja elinympäristön kemia
- pakollinen / ei itsenäisesti / laajuus 1 / suoritusvuosi 1 / numeroarviointi
- hiiliyhdisteiden kemiaa, seokset, ainemäärä ja pitoisuus

KE2: Kemian mikromaailma
- syventävä / ei suositella itsenäistä suorittamista / laajuus 1 / suoritusvuosi 1 / numeroarviointi
- aineen rakenne, jaksollinen järjestelmä, kemiallinen sidos, isomeria

KE3: Reaktiot ja energia
- syventävä / ei suositella itsenäistä suorittamista / laajuus 1 / suoritusvuosi 2 / numeroarviointi
- reaktiotyypit, mekanismit ja nopeus, ainemäärälaskuja

KE4: Metallit ja materiaalit
- syventävä / ei suositella itsenäistä suorittamista / laajuus 1 / suoritusvuosi 2 / numeroarviointi
- metallien jännitesarja, elektrolyysi, hapettuminen ja pelkistyminen
- polymeereja ja muita materiaaleja, metallien ja epämetallien yleistä kemiaa

KE5: Reaktiot ja tasapaino
- syventävä / ei suositella itsenäistä suorittamista / laajuus 1 / suoritusvuosi 2 / numeroarviointi
- vahvat ja heikot protolyytit, puskuriliuokset, reaktiotasapaino

KE6: Kemian työkurssi
- soveltava / ei itsenäisesti / laajuus 1 / suoritusvuosi 2-3 / numeroarviointi
- laboratoriotöitä, tutustumiskäynti
- ei koetta
- **vain kemian syventäviä kursseja opiskeleville**

KE8: Kemian kertauskurssi
- soveltava / ei itsenäisesti / laajuus 1 / suoritusvuosi 3 / numeroarviointi
- kemian kurssien KE1 – KE5 syventävä kertaus
- harjoitustehtäviä
- vain ylioppilaskokeeseen valmistautuvalle

TIETOTEKNIIKKA (AT)

AT1: Tietokoneiden käytön perusteet → ei LV 2011 - 2012
- soveltava / ei itsenäisesti / laajuus 1 / suoritusvuosi 1-2 / suoritusmerkintä
- tietokoneiden peruskäyttö, tekstinkäsittely, taulukkolaskenta, esitysgrafiikka, tiedonhaku Internetistä, HTML-alkeet

AT3: WWW-julkaiseminen ja kuvankäsittely → ei LV 2011 - 2012
- soveltava / ei itsenäisesti / laajuus 1 / suoritusvuosi 1-3 / suoritusmerkintä
- HTML-kielen laajennus, CSS, editorien käyttö, wwww-sivujen tekeminen, kuvankäsittely

AT4: Ohjelmointikurssi → ei LV 2011 - 2012
- soveltava / ei itsenäisesti / laajuus 1 / suoritusvuosi 1-3 / suoritusmerkintä
- ohjelmoinnin perusteita – ohjelmointikieli vaihtuu vuosittain

AT5: Multimedia → ei LV 2011 - 2012
- soveltava / ei itsenäisesti / laajuus 1 / suoritusvuosi 1-3 / suoritusmerkintä

AT6: Tieto- ja viestintätekniikan omatoimikurssi → ei LV 2011 - 2012
- soveltava / ei itsenäisesti / laajuus 1 / suoritusvuosi 1-3 / suoritusmerkintä

BIOLOGIA (BI)

BI1: Eliömaailma
- pakollinen / ei itsenäisesti / laajuus 1 / suoritusvuosi 1 / numeroarviointi
- elämän tunnusmerkit, erilaisten eliöryhmien ryhmittelyä, ekosysteemien rakentuminen ja toiminta, elämän erilaisuus ja evoluutio maapallolla

BI2: Solu ja perinnöllisyys
- pakollinen / ei itsenäisesti / laajuus 1 / suoritusvuosi 2 / numeroarviointi
- solu: elävien eliöiden perusyksikkö, soluissa tapahtuvat elämänilmiöt
- perinnöllisyystieteen perusteet: DNA, periytyminen, perintöaineksen muuttuminen

BI3: Ympäristöekologia
- syventävä / ei suositella itsenäistä suorittamista / laajuus 1 / suoritusvuosi 1-2 / numeroarviointi
- erilaisia luonnon ekosysteemejä, monimuotoisuus luonnossa
- ympäristön muutokset, ihmisen vaikutus ympäristömuutoksiin, kaupunkiekologiaa
- mahdollisesti opintoretki

BI4: Ihmisen biologia
- syventävä / ei suositella itsenäistä suorittamista / laajuus 1 / suoritusvuosi 2 / numeroarviointi
- ihmisen elintoimintojen tarkastelua (kudos-, solu- ja molekyylitaso)
- ihmisen evoluutiohistoria, lisääntyminen ja yksilönkehitys

BI5: Bioteknologia
- syventävä / ei suositella itsenäistä suorittamista / laajuus 1 / suoritusvuosi 2-3 / numeroarviointi
- solun hienorakenne, geenien toiminta, geeniteknologia ja jalostus, geenit ja geenisairaudet
- bioteknologiaa, mikrobiologiaa
- mahdollisesti opintoretki

BI6: Luonnon lumoa –työkurssi → ei LV 2011 - 2012
- soveltava / ei itsenäisesti / laajuus 1 / suoritusvuosi 2 / suoritusmerkintä
- elämän monimuotoisuuden etsiminen, havainnoiminen ja tutkiminen
- vaihtuvia aiheita ja töitä mm. lajintunnistusta ja eliöiden rakenteen ja toiminnan tutkimista
- opintoretkiä

BI7: Vielä kerran –kertauskurssi
- soveltava / ei itsenäisesti / laajuus ½ / suoritusvuosi 3 / suoritusmerkintä
- kertausta ylioppilaskirjoituksia varten

BI8: Biologian työkurssi → ei LV 2011 - 2012
- soveltava / ei itsenäisesti / laajuus 1 / suoritusvuosi 2 / suoritusmerkintä
- Enäjärven ekologinen tutkiminen, banaanikärpästen perinnöllisyys, bakteeritutkimusta
- kirjallisten työselostusten tekemistä, mahdollisesti opintoretkiä

Maantiede (GE)

GE1: Sininen planeetta
- pakollinen / ei itsenäisesti / laajuus 1 / suoritusvuosi 1 / numeroarviointi
- Maapallo avaruudessa, Maapallon geologinen rakenne
- ilma- ja vesikehän ilmiöt, endo- ja eksogeeniset ilmiöt
- mahdollisesti opintoretki

GE2: Yhteinen maailma
- pakollinen / ei itsenäisesti / laajuus 1 / suoritusvuosi 1-2 / numeroarviointi
- väestön rakenteelliset, alueelliset ja kulttuuriset erot maapallolla
- ravinnontuotanto eri osissa maapalloa, luonnonvarat → teollisuuden sijoittuminen
- ihmisen alueellinen toiminnan rakentuminen

GE3: Riskien maailma
- syventävä / ei suositella itsenäistä suorittamista / laajuus 1 / suoritusvuosi 2 / numeroarviointi
- hasardimaantiede: Miten luonnonilmiöt vaikuttavat ihmisen toimintoihin maapallolla? Miten ihminen omilla toimillaan aiheuttaa alueellisia hasardeja?
- mahdollinen opintoretki

GE4: Aluetutkimus
- syventävä / ei suositella itsenäistä suorittamista / laajuus 1 / suoritusvuosi 2 / numeroarviointi
- maantieteellisen tiedon kerääminen, karttojen tutkiminen ja tulkitseminen, maantieteen työmenetelmät, teemakartat, aluetutkimus, paikkatietojärjestelmät
- mahdollinen opintoretki

GE5: Kerran vielä –kertauskurssi
- soveltava / ei itsenäisesti / laajuus ½ / suoritusvuosi 3 / suoritusmerkintä
- kertausta ylioppilaskirjoituksia varten

Historia (HI)

HI1: Ihminen, ympäristö ja kulttuuri
- pakollinen / myös itsenäisesti / laajuus 1 / suoritusvuosi 1 / numeroarviointi
- ihmisen ja luonnon vuorovaikutus sekä toimintaympäristön kehittyminen esihistoriasta nykyaikaan

HI2: Eurooppalainen ihminen
- pakollinen / myös itsenäisesti / laajuus 1 / suoritusvuosi 1 / numeroarviointi
- eurooppalaisen kulttuurin keskeiset saavutukset sekä eurooppalaisen ihmisen maailmankuvan muutos sekä tieteellinen ja aatteellinen kehitys

HI3: Kansainväliset suhteet
- pakollinen / myös itsenäisesti / laajuus 1 / suoritusvuosi 2 / numeroarviointi
- kansainvälisen politiikan keskeisiä tapahtumia, taustoja ja muutoksia 1800-luvun lopulta lähtien

HI4: Suomen historian käännekohtia
- pakollinen / myös itsenäisesti / laajuus 1 / suoritusvuosi 2 / numeroarviointi
- Suomen historian keskeisiä muutosprosesseja ja kehityslinjoja 1800-luvulta nykyaikaan

HI5: Suomen vaiheet esihistoriasta autonomian aikaan
- syventävä / myös itsenäisesti / laajuus 1 / suoritusvuosi 1-2 / numeroarviointi
- Suomen historiaa esihistoriasta vuoteen 1809 sekä suomalaista kulttuuriperintöä
- kurssiin sisältyy opintoretki

HI6: Kulttuurien kohtaaminen
- syventävä / myös itsenäisesti / laajuus 1 / suoritusvuosi 2-3 / numeroarviointi
- kohtaaminen ulkoeurooppalaisten kulttuurien kanssa
- tarkastellaan kulttuuripiirien ominaispiirteitä ja nykyaikaa sekä kulttuurien välistä vuorovaikutusta

HI7: Sotahistoria
- soveltava / myös itsenäisesti / laajuus 1 / suoritusvuosi 1-3 / suoritusmerkintä
- sodan etiikka, Miksi sotia käydään? Mitä sodista on seurannut? Onko tulevaisuudessa sotia?
- **kurssin voi suorittaa myös verkkokurssina**

HI8: Historian kertauskurssi
- soveltava / ei itsenäisesti / laajuus ½ / suoritusvuosi 3 / suoritusmerkintä
- kertausta ylioppilaskirjoituksia varten

HI9: Antiikin historian verkkokurssi
- soveltava / itsenäisesti / laajuus 1 / suoritusvuosi 1-3 / suoritusmerkintä
- antiikin Kreikan ja Rooman kulttuuri-, taide- ja sosiaalihistoriaa
- sisältää verkossa olevien tehtävien tekemistä ja tutkielman / esseiden laatimista
- ilmoittautuminen itsenäisen suorituksen lomakkeella

YHTEISKUNTAOPPI (YH)

YH1: Yhteiskuntatieto
- pakollinen / ei suositella itsenäistä suorittamista / laajuus 1 / suoritusvuosi 3 / numeroarviointi
- suomalaisen yhteiskunnan perusrakenteiden sekä hyvinvointiyhteiskunnan tunteminen, valta ja vaikuttaminen

YH2: Taloustieto
- pakollinen / ei suositella itsenäistä suorittamista / laajuus 1 / suoritusvuosi 2 / numeroarviointi
- kansantalouden keskeisten periaatteiden tunteminen
- taloudellisten kysymysten käsittelyä kuluttajan, yritysten ja valtion näkökulmista

YH3: Kansalaisen lakitieto
- syventävä / myös itsenäisesti / laajuus 1 / suoritusvuosi 2-3 / numeroarviointi
- selvitetään oikeuksia, etuja ja velvollisuuksia kansalaisena, kuluttajana ja työntekijänä

YH4: Eurooppalaisuus ja Euroopan unioni sekä maailmantilanne nyt
- syventävä / ei itsenäisesti / laajuus 1 / suoritusvuosi 2-3 / numeroarviointi
- perehtymistä ajankohtaiseen maailmantilanteeseen ja EU:n toimintaan
- valmiutta ajankohtaiseen keskusteluun EU:sta ja ajankohtaisista poliittisista kysymyksistä

YH5: Yhteiskuntaopin kertauskurssi
- soveltava / ei itsenäisesti / laajuus ½ / suoritusvuosi 3 / suoritusmerkintä
- kertausta ylioppilaskirjoituksia varten

ELÄMÄNKATSOMUSTIETO (ET)

ET1: Hyvä elämä
- pakollinen / ei itsenäisesti / laajuus 1 / suoritusvuosi 1 / numeroarviointi
- identiteetin ja yksilöllisen elämän muodostuminen ja sisältö sekä mahdollisuudet hyvän elämän tavoitteluun

ET2: Maailmankuva
- pakollinen / ei itsenäisesti / laajuus 1 / suoritusvuosi 2 / numeroarviointi
- Pohditaan maailmankuvan muodostumista ja nykyajassa vaikuttavien maailmankuvien eroja sekä valmistaudutaan kysymään ja arvioimaan väitteiden ja uskomusjärjestelmien perusteluja.

ET3: Yksilö ja yhteisö
- pakollinen / ei itsenäisesti / laajuus 1 / suoritusvuosi 3 / numeroarviointi
- Pohditaan yksilöä, yhteisöllisyyttä, yhteiskuntaa ja ihmisten välistä vuorovaikutusta.
- Perehdytään oikeudenmukaisuuden, ihmisoikeuksien ja demokratian toteutumiseen.

ET4: Kulttuuriperintö ja identiteetti
- syventävä / itsenäisesti / laajuus 1 / suoritusvuosi 2-3 / numeroarviointi
- Pohditaan kulttuuriperintöä hyvän elämän lähtökohtana sekä toisaalta jatkuvasti kehittyvänä ilmiönä. Perehdytään sekä maailman että Suomen nyky-yhteiskunnan monikulttuurisuuteen.

ET5: Maailman selittäminen katsomusperinteissä
- syventävä / myös itsenäisesti / laajuus 1 / suoritusvuosi 2-3 / numeroarviointi
- Pohditaan erilaisia tapoja selittää maailmaa myyttisissä, uskonnollisissa ja katsomuksellisissa perinteissä.
- Perehdytään erilaisten katsomusten syntyyn, historiaan ja tutkimukseen. ET5 = UE4

FILOSOFIA (FI)

FI1: Johdatus filosofiseen ajatteluun
- pakollinen / ei itsenäisesti / laajuus 1 / suoritusvuosi 1 / numeroarviointi
- keskeisten filosofisten ongelmien pohdintaa, erilaisten ratkaisuvaihtoehtojen hahmottamista sekä itsenäisen ajattelun kehittämistä

FI2: Filosofinen etiikka
- syventävä / myös itsenäisesti / laajuus 1 / suoritusvuosi 2-3 / numeroarviointi
- tutustuminen filosofisen etiikan tärkeimpiin ongelmiin, käsitteisiin ja teorioihin
- elämän ja toiminnan arviointia moraalisesta näkökulmasta

FI3: Tiedon ja todellisuuden filosofia
- syventävä / myös itsenäisesti / laajuus 1 / suoritusvuosi 2-3 / numeroarviointi
- tieto ja tietäminen filosofiassa
- tutustuminen todellisuuden perusrakenteisiin, tieteellisen tutkimuksen luonteeseen sekä tiedollisten uskomusten kriittiseen arviointiin

FI4: Yhteiskuntafilosofia
- syventävä / myös itsenäisesti / laajuus 1 / suoritusvuosi 2-3 / numeroarviointi
- perehtyminen yhteiskuntafilosofian keskeisiin suuntauksiin
- oikeudenmukaisuuden, yksilön oikeuksien ja velvollisuuksien sekä vallan ja omistamisen oikeuttamisen pohdintaa

FI5: Filosofian kertauskurssi
- soveltava / ei itsenäisesti / laajuus ½ / suoritusvuosi 3 / suoritusmerkintä
- kertausta ylioppilaskirjoituksia varten

OPINTO-OHJAUS (OP)

OP1: Koulutus, työ ja tulevaisuus
- pakollinen / ei itsenäisesti / laajuus 1 / suoritusvuosi 1-3 / suoritusmerkintä
- lukio-opiskelu ja jatko-opiskelu; suoritetaan hajautetusti kolmen vuoden aikana

OP2: Opiskelu, työelämä ja ammatinvalinta → ei LV 2011 - 2012
- syventävä / ei itsenäisesti / laajuus 1 / suoritusvuosi 2 / suoritusmerkintä

OP3: Tutortoiminta
- soveltava / ei itsenäisesti / laajuus 1 / suoritusvuosi 2 / suoritusmerkintä
- koulutus ja toimiminen tutorina

OP4: Perehtyminen jatko-opintoihin
- soveltava / ei itsenäisesti / laajuus ½ / suoritusvuosi 3 / suoritusmerkintä
- jatko-opintosuunnitelmistaan epävarmoille

OP5: Työelämätietous
- soveltava / itsenäisesti / laajuus ½ / suoritusvuosi 1-3 / suoritusmerkintä
- vain itsenäisesti **-** suoritusohjeet opinto-ohjaajalta

OP6: Yrittäjyyskurssi → ei LV 2011 - 2012
- soveltava / ei itsenäisesti / laajuus 1 / suoritusvuosi 1-3 / suoritusmerkintä
- tutustuminen yrittäjyyteen ja yritystoimintaan

OP7: Vuosi yrittäjänä
- soveltava / ei itsenäisesti / laajuus 2 / suoritusvuosi 2-3 / suoritusmerkintä
- tutustuminen yrittäjyyteen ja yritystoimintaan, osallistuminen Vuosi Yrittäjänä –ohjelmaan
- oppitunteja 1. jaksossa palkkien ulkopuolella lukuvuoden aikana

OP8: Oppimisen taidot
- soveltava / ei itsenäisesti / laajuus 1 / suoritusvuosi 1-2 / suoritusmerkintä
- opiskeluvalmiuksien parantaminen
- hajautetusti 1. vuoden keväällä ja 2. vuoden syksyllä

EVANKELIS-LUTERILAINEN USKONTO (UE)

UE1: Uskonnon luonne ja merkitys
- pakollinen / ei itsenäisesti / laajuus 1 / suoritusvuosi 1 / numeroarviointi
- uskonnon määrittely, tutkiminen, ydinkysymykset**;** uskonto yhteisössä ja yksilön kokemuksessa
- Raamattu pyhänä kirjallisuutena
- Raamatun synty, sisältö, tutkimus, tulkinta ja vaikutus kulttuuriin

UE2: Kirkko, kulttuuri ja yhteiskunta
- pakollinen / ei itsenäisesti / laajuus 1 / suoritusvuosi 2 / numeroarviointi
- kristillisen kirkon synty, alkukirkko, idän ja lännen kirkon ero
- lännen kirkko keskiajalla, idän kirkon kehitys, reformaatio, kirkot uudella ajalla, nykyinen kristikunta, kirkkojen ja uskontojen vuoropuhelu

UE3: Ihmisen elämä ja etiikka
- pakollinen / ei itsenäisesti / laajuus 1 / suoritusvuosi 2-3 / numeroarviointi
- elämän tarkoitus, kärsimys, kuolema
- kristillinen käsitys Jumalasta, ihmisestä, pelastumisesta ja luonnosta
- hyvä ja paha, kristillinen etiikka, teoriat; yksilö- ja yhteiskuntaeettisiä kysymyksiä

UE4: Uskontojen maailmat
- syventävä / ei itsenäisesti / laajuus 1 / suoritusvuosi 1-3 / numeroarviointi
- hindulaisuus, buddhalaisuus, Kiinan ja Japanin uskonnot, juutalaisuus ja islam levinneisyyden, kannattajamäärien, pyhien kirjojen, opin, kultin, rituaalien ym. näkökulmasta. Luonnonkansojen uskonnot

UE5: Mihin suomalainen uskoo?
- syventävä / ei itsenäisesti / laajuus 1 / suoritusvuosi 2-3 / numeroarviointi
- muinaissuomalainen uskonto, Suomen kirkkohistorian yleislinjat, luterilainen kirkko, muita kristillisiä ja ei kristillisiä yhteisöjä Suomessa. Kristinuskon kulttuuri- ja yhteiskuntavaikutukset Suomessa

UE 6: Eettinen toimintakurssi
- soveltava / vain itsenäisesti / laajuus 1 / suoritusvuosi 2-3 / suoritusmerkintä
- kohteena jokin humanitääristä työtä tekevä järjestö, yhteisö, yhdistys oppilaan valinnan mukaan

UE 7: Ihmissuhdekurssi
- soveltava / ei itsenäisesti / laajuus 1 / suoritusvuosi 2-3 / suoritusmerkintä
- kurssin ohjelma: 2 tuntia koulussa ja noin 2 vuorokautta Vihdin seurakunnan leirikeskuksessa
- elämänkaaren vaiheet, itsetunto, tunteet, kuunteleminen, minä- ja sinä -viestit, ihmissuhteet perheessä, ystäväpiirissä, parisuhteessa…

UE 8: Uskonnon kertauskurssi
- soveltava / ei itsenäisesti / laajuus ½ / suoritusvuosi 2-3 / suoritusmerkintä
- koko lukion uskontokurssien kertaaminen - harjoitustehtäviä
- yo-kokeeseen valmistautuvalle

ORTODOKSINEN USKONTO (UO)

UO1: Ortodoksinen maailma
- pakollinen / laajuus 1 / suoritusvuosi 1-2 / numeroarviointi

UO2: Uskonoppi ja etiikka
- pakollinen / laajuus 1 / suoritusvuosi 3 / numeroarviointi

UO3: Raamattutieto
- pakollinen / laajuus 1 / suoritusvuosi 1-2 / numeroarviointi

UO4: Uskonto ja maailmat, vastaava kurssi UE4
- syventävä / laajuus 1 / suoritusvuosi 1-3 / numeroarviointi

UO5: Ortodoksinen Suomi
- syventävä / laajuus 1 / suoritusvuosi 1-3 / numeroarviointi

PSYKOLOGIA (PS)

PS1: Psyykkinen toiminta, oppiminen ja vuorovaikutus
- pakollinen / ei itsenäisesti / laajuus 1 / suoritusvuosi 1 / numeroarviointi

PS2: Ihmisen psyykkinen kehitys
- syventävä / ei suositella itsenäistä suorittamista / laajuus 1 / suoritusvuosi 1-2 / numeroarviointi
- vauvaikä, lapsuus, nuoruus, aikuisuus, vanhuus**;** kehitykseen vaikuttavat tekijät

PS3: Ihmisen tiedonkäsittelyn perusteet
- syventävä / ei suositella itsenäistä suorittamista / laajuus 1 / suoritusvuosi 2 / numeroarviointi
- psyyke ja aivot, kognitiivisen toiminnan perusteita: vireys, tarkkaavaisuus, aistiminen, havaitseminen, muisti ja oppiminen

PS4: Motivaatio, tunteet ja älykäs toiminta
- syventävä / ei suositella itsenäistä suorittamista / laajuus 1 / suoritusvuosi 2 / numeroarviointi

PS5: Persoonallisuus ja mielenterveys
- syventävä / ei suositella itsenäistä suorittamista / laajuus 1 / suoritusvuosi 3 / numeroarviointi

PS6: Sosiaalipsykologia
- soveltava / myös itsenäisesti / laajuus 1 / suoritusvuosi 3 / numeroarviointi
- ryhmän toiminta, vuorovaikutus, sosiaalisten havaintojen jäsentyminen, yksilö yhteisön osana

PS7: Vuorovaikutuskuvioita
- soveltava / ei itsenäisesti / laajuus 1 / suoritusvuosi 2-3 / numeroarviointi
- ihmisten välisen vuorovaikutuksen tarkastelua havainnoiden, pohtien ja psykologian uudempia teorioita ja työskentelytapoja soveltaen

PS8: Opiskelutaitoa ja ajattelun voimaa → ei LV 2011 - 2012
- soveltava / ei itsenäisesti / laajuus 1 / suoritusvuosi 1-2 / numeroarviointi
- oppimisen ja ajattelun psykologian pohjalta kehitetään omia opiskelutottumuksia ja viritellään tutkivaa, pohtivaa mieltä

PS9: Kertauskurssi
- soveltava / ei itsenäisesti / laajuus ½ / suoritusvuosi 3 / suoritusmerkintä
- psykologian yo-kokeessa suorittavalle
- valmistautumista yo-kokeeseen ja kurssien kertausta

TERVEYSTIETO (TE)

TE1: Terveyden perusteet
- pakollinen / ei itsenäisesti / laajuus 1 / suoritusvuosi 1 / numeroarviointi
- terveyden ja sairauden määrittelyä, terveelliset elämäntavat, opiskelukykyisyys, kansanterveys ja terveysuhat

TE2: Nuoret, terveys ja arkielämä
- syventävä / ei itsenäisesti / laajuus 1 / suoritusvuosi 1-3 / numeroarviointi
- aikuisuuden ja itsetuntemuksen näkökulma, terveyden ylläpito, terveysvalintojen ja -ongelmien arviointi

TE3: Terveys ja tutkimus
- syventävä / ei itsenäisesti / laajuus 1 / suoritusvuosi 2-3 / numeroarviointi
- terveystietojen syventäminen, elämä ja kuolema, hyvä vai paha olo, terveystottumukset, pienoisterveystutkimus

TE4: Nuoren fyysinen ja psyykkinen turvallisuus
- soveltava / ei itsenäisesti / laajuus 1 / suoritusvuosi 2-3 / suoritusmerkintä
- käytännön ensiaputaitoja, auttaminen, mahdollinen tutustumiskäynti

TE5: Terveystiedon kertauskurssi
- soveltava / ei itsenäisesti / laajuus ½ / suoritusvuosi 3 / suoritusmerkintä
- yo-kokeeseen valmistautuvalle

KUVATAIDE (KU)

KU1: Minä, kuva ja kulttuuri
- pakollinen / ei itsenäisesti / laajuus 1 / suoritusvuosi 1 / numeroarviointi
- taiteen ja taidekäsityksen avaamista, taidehistoriaa, taidekuvan analysointia ja tulkintaa, kuvan rakentamisen keinoja, muotoilua, eri tekniikoihin tutustumista ja omaa kuvallista ilmaisua

KU2: Ympäristö, paikka ja tila
- pakollinen - syventävä / ei itsenäisesti / laajuus 1 / suoritusvuosi 1-2 / numeroarviointi
- **t**ilan käsite ja tilan kokeminen, arkkitehtuuri ja muotoilu**,** maisema, rakennus, esine ja taideteos
- mallintaminen, havainnekuvat, pienoismallit ja materiaalikokeilut

KU3: Media ja kuvien viestit
- syventävä / ei itsenäisesti / laajuus 1 / suoritusvuosi 1-3 / numeroarviointi
- **m**edian kuvat ja niiden tarkastelu**,** graafinen suunnittelu, kuva ja sana (valokuva, elokuva, video, internet (www-maailma ja tietokonepelit))
- tuotemerkkien visuaalinen maailma

KU4: Taiteen kuvista omiin kuviin
- syventävä / ei itsenäisesti / laajuus 1 / suoritusvuosi 1-3 / numeroarviointi
- **t**aidekuvan tulkinta ja analyysi, taidehistorian ja taiteen tuntemuksen kautta omaan ilmaisuun
- luomisprosessin vaiheet**,** kuvan sisällön ja muodon viestit

KU5: Nykytaiteen työpaja
- syventävä / ei itsenäisesti / laajuus 1 / suoritusvuosi 1-3 / numeroarviointi
- nykytaiteen työtavat, ilmiöt ja käsitykset, erilaiset visuaaliset alakulttuurit, taiteen ammatit ja organisaatiot
- oman projektin toteuttaminen

KU6: Maalauksen työpaja
- soveltava / ei itsenäisesti / laajuus 1 / suoritusvuosi 1-3 / numeroarviointi
- värioppia ja –ilmaisua, akvarelli-, akryyli- ja öljymaalaus; tekniikat ja niiden mahdollisuudet, oma ilmaisu

KU7: Grafiikan työpaja
- soveltava / ei itsenäisesti / laajuus 1 / suoritusvuosi 1-3 / numeroarviointi
- **g**rafiikan menetelmät: laakapaino, syväpaino ja kohopaino, materiaalit, vedostaminen, merkinnät ja kehystäminen
- kurssilla tehdään kartonkigrafiikkaa

KU8: Piirtämisen työpaja
- soveltava / ei itsenäisesti / laajuus 1 / suoritusvuosi 1-3 / numeroarviointi
- piirustus ja piirtimet, piirtämisen tekniikoita, sommittelua ja omaa ilmaisua

KU9: Keramiikan ja kuvanveiston työpaja
- soveltava / ei itsenäisesti / laajuus 1 / suoritusvuosi 1-3 / numeroarviointi
- rakentelua ja muovailua, veistoksia ja käyttöesineitä savesta ja muista materiaaleista (esim. kipsi, kanaverkko, rautalanka, paperimassa jne.)

KU10: Kuvataiteen lukiodiplomi
- soveltava / itsenäisesti / laajuus 1 / suoritusvuosi 3 / numeroarviointi
- Opetushallituksen vuosittain antamien ohjeiden mukaan itsenäisesti suoritettava diplomi.
- Vähintään neljä kuvataidekurssia oltava suoritettuna ennen diplomia. Lisätietoja kuvataideopettajalta.

MUSIIKKI (MU)

MU1: Musiikki ja minä
- pakollinen / ei itsenäisesti / laajuus 1 / suoritusvuosi 1 / numeroarviointi
- erilaiset mahdollisuudet osallistua musiikkikulttuuriin, paljon musisointia

MU2: Moniääninen Suomi
- pakollinen - syventävä / ei itsenäisesti / laajuus 1 / suoritusvuosi 1-2 / numeroarviointi
- monipuolista musiikkia, pääpaino musisoinnissa ja kuuntelussa

MU3: Ovet auki musiikille
- syventävä / ei itsenäisesti / laajuus 1 / suoritusvuosi 1-3 / numeroarviointi
- tutustumista erilaisiin musiikkikulttuureihin soittaen, laulaen, kuunnellen

MU4: Musiikki viestii ja vaikuttaa • syventävä / ei itsenäisesti / laajuus 1 / suoritusvuosi 1-3 / numeroarviointi • musiikki esim. elokuvissa, näyttämöllä, joukkoviestimissä
MU5: Musiikkiprojekti • syventävä / ei itsenäisesti / laajuus 1 / suoritusvuosi 1-3 / numeroarviointi • tuotetaan musiikkiproduktio, esim. musikaali, kavalkadi, show
MU6: Lauluyhtye / kuoro → ei LV 2011 - 2012 • soveltava / ei itsenäisesti / laajuus 1 / suoritusvuosi 1-3 / numeroarviointi
MU7: Bändikurssi / soitinyhtyeet → ei LV 2011 - 2012 • soveltava / ei itsenäisesti / laajuus 1 / suoritusvuosi 1-3 / numeroarviointi
MU8: Laulun ABC → ei LV 2011 - 2012 • soveltava / ei itsenäisesti / laajuus 1 / suoritusvuosi 1-3 / numeroarviointi
MU9: Musiikin lukiodiplomi • soveltava / itsenäisesti / laajuus 1 / suoritusvuosi 1-3 / numeroarviointi

LIIKUNTA (LI)

LI 1: Taitoa ja kuntoa • pakollinen / ei itsenäisesti / laajuus 1 / suoritusvuosi 1 / numeroarviointi • perustaitojen ylläpito ja kehittäminen, palloilu, suunnistus, musiikkiliikunta, uinti ja muita lajeja
LI2: Liikuntaa yhdessä ja erikseen • pakollinen / ei itsenäisesti / laajuus 1 / suoritusvuosi 2 / numeroarviointi • fyysisen kunnon harjoittelu, lihashuolto ja rentoutus, palloilu, talviliikunta ja muita lajeja
LI3: Virkisty liikunnasta • syventävä / ei itsenäisesti / laajuus 1 / suoritusvuosi 1-3 / numeroarviointi • oma liikuntasuunnitelma ja sen toteutus, virkistys, uudet liikuntalajit
LI4: Yhdessä liikkuen • syventävä / ei itsenäisesti / laajuus 1 / suoritusvuosi 2-3 / numeroarviointi • Wanhojen päivän perinne, salonki- ja vakiotanssit, esiintyminen
LI5: Kuntoliikunta • syventävä / ei itsenäisesti / laajuus 1 / suoritusvuosi 1-3 / numeroarviointi • henkilökohtainen liikuntasuunnitelma, oman kunnon kohotus ja seuranta
LI6: Rentoutuminen, stressinhallinta ja virkistysliikunta • soveltava / ei itsenäisesti / laajuus 1 / suoritusvuosi 3 / suoritusmerkintä
LI7: Retkeilykurssi → ei LV 2011 - 2012 • soveltava / ei itsenäisesti / laajuus 1 / suoritusvuosi 3 / suoritusmerkintä • vaeltaen, pyöräillen, meloen, retken suunnittelu ja toteutus
LI8: Harrastuskurssi → ei LV 2011 - 2012 • soveltava / vain itsenäisesti / laajuus 1 / suoritusvuosi 1-3 / suoritusmerkintä • kerätään liikuntakerrat kursseista LI 1 – 3, 5, 6, 8
LI9: Liikunnan lukiodiplomi • soveltava / vain itsenäisesti / laajuus 1 / suoritusvuosi 3 / suoritusmerkintä
LI10 – LI12: Valmennuskurssi urheilijalle • soveltava / vain itsenäisesti / laajuus 1 / suoritusvuosi 1-3 / suoritusmerkintä • kilpaurheilijan itsenäinen kurssi, joka sovitaan erikseen opettajan kanssa • lukukauden aikana voi suorittaa yhden valmennuskurssin • valtakunnallinen valmentaja- tai ohjaajakurssi (40 h) sopii kurssiksi